

Leonora Christina - En Stemme fra Danmarkshistorien

Nærværende undervisningsmateriale er et forslag til et forløb om Leonora Christina. Forberedelse inden et forløb på museet er ikke nødvendigt, men vil være en fordel. Forløbet består af tre dele:

1. Introduktion til emnet og arbejdsopgaver på skolen.
2. Et undervisningsforløb på Det Nationalhistoriske Museum á 1 times varighed.
3. Opsamling og arbejdsopgaver på skolen.

Igennem arbejdet med forløbet kommer eleverne til at gå i dybden med Leonora Christina. Kanonpunkter og færdigheds- og vidensmål, der vil blive dækket, kan ses på side 2. På side 3 findes lærerorientering om arbejdsarket Portrætter af Leonora Christina.

Introduktion i klasseværelset

Det tilhørende emneark bruges til at introducere eleverne til emnet og forberede dem til et forløb på museet. Emnearket giver en introduktion til Leonora Christinas liv og virke. Eleverne vil stifte bekendtskab med Leonora Christinas familie, involvering i konflikter og krige samt hendes forfatterskab.

Eleverne får herigennem en forståelse af, hvorfor Leonora Christina skiller sig ud i danmarkshistorien, og hvordan hun med sit forfatterskab skriver sig ind i dansk litteraturs kanon.

- Lad eleverne læse teksten (2,5 normalsider) hver for sig eller del dem op i læsegrupper.
- Diskuter efterfølgende de svære ord og begreber i klassen.
- Del derefter klassen op i fem grupper (ca. fire elever i hver). Fordel emnearkets fem sider, således at én gruppe får én side og alle sider til sidst er fordelt.
- Eleverne læser deres tildelte side igen og skriver sammen tre ord som opsummerer deres afsnit på et stykke papir som flashcards.
- Grupperne præsenterer deres tre ord for klassen og forklarer deres betydning.

Formålet med denne opgave er at give eleverne en forståelse for de vigtigste begreber, begivenheder og personer tilknyttet Leonora Christina.

Undervisning på Det Nationalhistoriske Museum

Gennem portrætter og Leonora Christinas forfatterskab spore klassen sammen med museets underviser hendes liv fra storhedstid til fald. Undervisningen kombinerer elementer fra historie- og danskfaget samt billedkunst, for at forstå den fordømmelse og selviscenesættelse, der omgiver Leonora Christinas person og eftermæle.

Undervisningen veksler mellem små oplæg, dialog og øvelser.

Af 1 times varighed. Forløbet bestilles på telefon 48 20 14 40.

Opsamling i klasseværelset

Øvelse 1: I klassen laves en brainstorm, hvor alt hvad eleverne forbinder med Leonora Christina bliver skrevet på tavlen.

Øvelse 2: I grupper skal eleverne nu læse og løse arbejdsarket om Leonora Christinas portrætter. Denne øvelse kan også laves som forberedelse inden museumsbesøget.

Fællesfaglige mål

Historie – Færdigheds- og vidensmål (efter 4.- og 6. kl.):

- *Samfund:* Eleven har viden om magtforhold og samfundsstrukturer i fortiden.
- *Historisk bevidsthed:* Eleven har viden om personer og hændelser, der tillægges betydning i historien.
- *Sprog- og skriftsprog:* Eleven kan læse enkle historiske kilder og udtrykke sig sprogligt enkelt om deres indhold.
- *Historiekanon:* Christian IV

Historie – Færdigheds- og vidensmål (efter 9. kl.):

- *Historiske scenarier:* Eleven kan udlede forklaringer på historiske forhold og forløb ud fra historiske scenarier.
- *Historisk bevidsthed:* Eleven har viden om funktion af historie i fortid og nutid.
- *Sprog- og skriftsprog:* Eleven kan målrettet læse historiske kilder og sprogligt nuanceret udtrykke sig mundtligt og skriftligt om historiske problemstillinger.
- *Historiekanon:* Christian IV

Dansk – Færdigheds- og vidensmål (efter 4.- og 6. klasse)

- *Afkodning:* Eleven kan læse ukendte ord ved umiddelbar genkendelse af de mest almindelige orddele.
- *Sammenhæng:* Eleven kan vurdere teksters perspektiv på et emne.
- *Undersøgelse:* Eleven kan undersøge fortællerpositioner.
- *Vurdering:* Eleven har viden om måder at vurdere tekster på i forhold til deres samtid.
- *Perspektivering:* Eleven har viden om udvalgte historiske og kulturelle litterære perioder.

Dansk - Færdigheds- og vidensmål (efter. 9. klasse)

- *Afkodning:* Eleven kan læse komplekse danske og lånte ord hurtigt og sikkert.
- *Sammenhæng:* Eleven har viden om sammenhæng mellem tekst og kontekst.
- *Undersøgelse:* Eleven har viden om fortællerpålidelighed og betydningslag i teksten.
- *Perspektivering:* Eleven har viden om kulturelle og litterære perioder og Dansk litteraturs kanon.

Materialet tilsigter at udvikle elevernes evne indenfor billedanalyse og kildekritik. Det er tænkt som et supplement til undervisningsforløb om Leonora Christina på Frederiksborg Slot. I arbejdsarket er der indsat korte biografiske tekster om Leonora

Arbejdsark

Første side indledes med maleriet af Kirsten Munk og børnene efter en original på Wedellsborg. Billedet viser den stolte mor til de kongelige børn. Man ser, hvordan selv ganske små børn mellem 2 og 5 år blev klædt som de voksne i spansk inspireret hofdragt med stivet, opretstående krave. Kvinderne bar korset, stivere i nederdelen og puder på hofterne for at bære kjolen ud. Kjolens omfang forhindrede dem i at lade armene hænge naturligt ned langs med kroppen. Børnenes ansigter har intet barnligt præg. De er fremstillet som små voksne.

Leonora Christina.
 Udført af
 Gerrit van
 Honthorst
 i 1647

Portrætterne af Leonora Christina som voksen viser hende som kongedatter i kostbare fløjs- og brokadestoffer og rigt smykkede kjoler. Hun bruger perler, der var tidens modesmykke. Den ses om hattepulden, som hårsmykke, om halsen og om armene og som udsmykning på kjolerne. Karel van Mander har skildret den omtrent 21-årige Leonora Christina i et idealiseret landskab. Med venstre hånd klapper hun hovedet på en tam ulv, der formentlig er en reference til ægtefællens slægtsnavn. Til trods for sin fredsommelighed synes ulven at forskrække den lille, hvide hund på den anden side af Leonora Christina.

Med portrætterne udført af G. Honthorst og Sébastien Bourdon kan man sammenligne, hvordan Leonora Christina med påklædning viste hendes tilknytning til Europas hoffer. Som kongedatter i Danmark bar hun den oldenborgske kongefamilies røde og gyldne farver, hvilket ses på maleriet af Honthorst. På Bourdons maleri bærer Leonora Christina en blå, hermelinsforet kappe. I Sverige bar fyrstelige og fornemme standspersoner på denne tid blå hermelinskapper – modsat de røde, der blev brugt i Danmark.

På sidste side findes et maleri, som Leonora Christina selv har malet som et allegorisk billede på sit livs trængsler. Selv knæler hun i midten med et kors på skulderen. Selvportrættet er den eneste samtidige fremstilling, der viser hende som ældre. Håret i den opsatte frisure er grånet under det flagrende enkeslør, men den kongelige værdighed er understreget ved den hermelinsforede kappe. På billedet ses, nøjagtigt som hun

Virtuel udstilling

Klassen kan på egen hånd gå på opdagelse i museets virtuelle udstilling og se, hvor malerierne fra arbejdsarket hænger på museet. På arbejdsarket til højre for hvert maleri ses et stuenummer, hvor maleriet er placeret.

Find den virtuelle udstilling på dnm.dk eller scan QR-koden for at tilgå den virtuelle udstilling:

